
Poročilo o odstranitvi odmrle biomase na Cerkniškem jezeru (med cesto in Vodonosom) – maj 2025

Akronim projekta: 101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA

WP4, naloga T.4.1.

Junij 2025

Zadnja posodobitev julij 2025

Projektni partnerji

Sofinancer

Organizacija in priprava dokumenta:

Notranjski regijski park
Tabor 42, 1380 Cerknica

Kontakt: info@notranjski-park.si

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA**, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Dokument pripravil:

Damjan Intihar

Fotografije:

Damjan Intihar (slika 1 in 2) in Jošt Stergaršek (slika 3, 4, 5, in 6)

Priporočeno citiranje:

Intihar, D., (2025): Poročilo o popisu nanosov odmrle biomase na Cerknškem jezeru Notranjski regijski park, Cerknica. 10 str.

Kazalo vsebine

1. Iskanje nanosa odmrle biomase primeren za izvedbo poskusa ročne odstranitve	5
2. Določitev termina delovne akcije.....	6
3. Potek delovne akcije.....	7
4. Povzetek.....	10
5. Zaključek	10

Kazalo slik

Slika 1: Začetna lokacija nanosa (6. 2. 2025)	5
Slika 2: Začetna lokacija nanosa (6. 2. 2025)	6
Slika 3: Odgnano travinje, ki otežuje pobiranje trstičja	7
Slika 4: Formiranje zgrabkov in manjših kupov	8
Slika 5: Vlečenje cerade	9
Slika 6: Glavni kup ob makadamski cesti	9

1. Iskanje nanosa odmrle biomase primeren za izvedbo poskusa ročne odstranitve

V projektu je predvideno odstranjevanje nanosov odmrle biomase, ki so rezultat predvsem v nepospravljenem strojnem odkosu in odmrlega trstičja. Nepospravljen odkos je velikokrat posledica nepravočasnega pospravlja zaradi vremenskih sprememb, pri odmrlem trstičju pa gre največkrat za naravni pojav. Nekateri od teh nanosov predstavljajo problem lastnikom zemljišč oz. njihovim upravljalcem. V sklopu projekta smo se odločili, da vsaj en večji nanos odstranimo s pomočjo ročnega orodja. Najbolj primeren nanos se nam je zdel nanos med Vodonosom in cesto, ki povezuje vas Dolenje Jezero in Otok. Za ta nanos smo se odločili, ker je blizu ceste saj Cerkniško jezero zaradi namočenosti ni vedno primerno za vožnjo s težjimi motornimi vozili.

Slika 1: Začetna lokacija nanosa (6. 2. 2025)

Slika 2: Začetna lokacija nanosa (6. 2. 2025)

2. Določitev termina delovne akcije

Na začetku smo delovno akcijo načrtovali v mesecu marec 2025, takrat se je vodostaj na merilnem mestu Dolenje Jezero – Stržen gibal okoli 300 cm. V sredini marca je vreme postreglo z večjo količino padavin. Vodostaj jezera se je dvignil v nekaj dneh za preko 150 cm. Dne 23. 3. je bil izmerjen vodostaj na merilni postaji Dolenje jezero – Stržen točno 450 cm. Načrtovani termin delovne akcije smo bili primorani prestaviti. V tem času so potekali pogovori o možnem sodelovanju med JP Komunalo Cerknica in NRP ter se tako z JP Komunalo Cerknica dogovorili, da bodo naložili in odpeljali nanos odmrle biomase, ki ga bomo zaposleni na NRP formirali na enem ali več kupu. Ko je vodostaj upadel smo opazili, da je voda plavajoči nanos trstičja prestavila za 100 m. Obravnavani nanos se je razprostiral na površini 3000 m² oz. 0,3 ha v povprečni debelini 10 cm, na podlagi teh podatkov smo ocenili, da gre za večji nanos, zato smo se odločili, da za izbrani termin delovne akcije 14. 5. 2025 zberemo čim večjo ekipo zaposlenih znotraj zavoda NRP.

3. Potek delovne akcije

Kasnejša določitev datuma od predvidenega je imela za posledico odganjanje trave zato smo predvideli, da bomo potrebovali za odstranitev nanosa močnejše ročno orodje, npr. vile. Priskrbeli smo si vile za gnoj, čeprav bi bile morda vile za gramoz oz. krompir ali vile kopač (kopač za gnoj) bolj primerne.

V dopoldanskih urah smo se zbrali na makadamskem parkirišču pri interpretacijskih tičkah I3 in I4 na Cerknškem jezeru. Zbralo se nas je devet zaposlenih. Z odstranjevanjem smo začeli ob 9,50 uri. Najprej smo na brežini ob cesti posekali cca. 10 m² nizkega grmičevja ter tako uredili prostor za formiranje glavnega kupa, ki ga naslednji dan Javno komunalno podjetje Cerknica strojno naložilo na kamion in odpeljalo na deponijo.

Kmalu po začetku akcije je bilo jasno, da odgnano travinje otežuje odstranjevanje nanosa predvsem zaradi zatikanja (slika 3). Najprej smo formirali zgrabke (rede) ter nato iz njih formirali manjše kupe (slika 4), te pa nato ročno prenašali na glavni kup ob makadamski cesti.

Slika 3: Odgnano travinje, ki otežuje pobiranje trstičja

Slika 4: Formiranje zgrabkov in manjših kupov

Tekom transporta oz. prenašanja manjših kupov na večji (glavni) kup smo ugotovili, da je potrebno poiskati drugo rešitev. Odločili smo se, da poskusimo z PE ponjavo 4 x 6 m. Dva do tri manjše kupe smo hkrati naložili na ponjavo, katero smo potem povlekli do centralnega kupa. Ideja se je izkazala za učinkovito, saj smo na ta način hitreje transportirali material. Za vlečenje cerade so bile potrebne vsaj štiri osebe (slika 5). Tekom formiranja zgrabkov smo pobirali tudi večje lesene dele (veje, kolci, morali, hlodi,...), ki so bili v nanosu. V kolikor bi nanos pobirali strojno, bi leseni deli verjetno predstavljali nevarnost za poškodbo mehanskih delov strojnega priključka, saj so bili nekateri leseni deli skriti v samem nanosu.

Glavni kup je bilo potrebno stalno tlačiti. Končno velikost stlačenega kupa smo ocenili na 15 m³ (slika 6). Dejanska teža materiala po tehtanju je bila 1.160 kg. Delovno akcijo smo zaključili ob 13,20 uri

Slika 5: Vlečenje cerade

Slika 6: Glavni kup ob makadamski cesti

4. Povzetek

V nadaljevanju so povzeti glavni podatki;

- Začetek akcije na terenu: ob 9,50 uri
- Zaključek akcije na terenu: ob 13,20 uri
- Skupen neto čas akcije na terenu: 3,30 ure
- Površina nanosa: 3000 m² oz. 0,3 ha
- Prostornina glavnega kupa: 15 m³
- Teža odpeljanega glavnega kupa: 1.160 kg
- Pripomočki: vile (8x), sekira (1x), PE ponjava (1x)

5. Zaključek

V prihodnje je smiselno narediti bariere (nepokošene pasove) v bližini transportnih poti, saj je velika verjetnost, da se bo ob njih ustvaril nanos odmrle biomase. Točne lokacije barier je težko predvideti ker imata na njih vpliv predvsem veter in vodostaj.